

Sesida dals

Communitgà ils

Protocol nr.

20 da december 2016

20 da december 2016

1138

Segirada dal provediment cun aua da baiver en situaziuns d'urgenza

1. SITUAZIUN DA PARTENZA

Aua da baiver è nossa victualia la pli impurtanta. In provediment d'aua da baiver segir e fidà è la basa per sanadad, bainstanza ed in'economia che funcziunescha. Sche l'aua da baiver vegn influenzada en moda negativa, saja quai en regard a la qualidad u en regard a la quantidad, ha quai consequenzas en differents secturs. La gronda impurtanza d'in provediment d'aua segirà e las vastas aspectativas da las consumentas e dals consuments han gì per consequenza che las pretensiuns da segirezza envers il provediment d'aua èn oz fitg autas. Perquai giuda l'aua da baiver ina gronda prioritad en il rom da la segirezza dal provediment.

Il provediment cun aua da baiver irreproschabla po vegnir disturbà u interrutt temporarmain u per in temp pli lung tras periclitaziuns che derivan da la natira, da la tecnica sco er da la societad. Sa basond sin l'art. 20 da la lescha davart il provediment dal pajais dals 8 d'october 1982 (LPEP; CS 531) ha il cussegl federal mess en vigur il 1. da schaner 1992 l'ordinaziun davart la garanzia dal provediment cun aua da baiver en situaziuns d'urgenza dals 20 da november 1991 (OPAU; CS 531.32). Cun questa ordinaziun vegnan obligads ils chantuns, las vischnancas ed ils possessurs da stabiliments dal provediment d'aua da prender las mesiras necessarias per segirar il provediment cun aua da baiver er en situaziuns d'urgenza.

Las obligaziuns las pli impurtantas che la OPAU fa als chantuns èn:

- Designar las vischnancas che ston segirar il provediment cun aua da baiver individualmain u ensemen cun autras vischnancas (art. 5 OPAU).
- Endrizzar e manar basas tecnicas regiunalas sco er acquistar material grev (indrizz da current d'urgenza transportabels, vaguns-cisterna, apparats per render bavibla l'aua e.u.v.) uschenavant che quai è necessari (art. 7 OPAU).
- Far in inventari dals stabiliments dal provediment d'aua e da las resursas d'aua sutterrana sin lur territori (atlas dal provediment d'aua; art. 8 OPAU).
- Approvar la planisaziun da las mesiras che vegnan pretendidas dals possessurs da stabiliments dal provediment d'aua (art. 11 OPAU).

Als possessurs da stabiliments dal provediment d'aua surdat la OPAU las suandantas incumbensas:

- Per ademplir lur incumbensas ston ils possessurs da stabiliments dal provediment d'aua collavurar in cun l'auter (art. 10 OPAU).
- Elavuraziun d'ina documentaziun per situaziuns d'urgenza (art. 11 e 12 OPAU).
- Garantir la scolaziun dal persunal e la disponibladad d'avunda persunal en situaziuns d'urgenza (art. 13 e 14 OPAU).
- Planisar e realisar las mesiras architectonicas, manaschialas ed organisatoricas necessarias per garantir il provediment cun aua da baiver en situaziuns d'urgenza incl. l'acquisiziun dal material da reserva e da reparatura necessari (art. 11, 15 e 16 OPAU).

En il program da la regenza 2013-2016 ha la regenza fixà cun il punct central da svilup 16 | 20 "Aua da baiver ed aua da diever" tranter auter la suandanta finamira:

Metter a disposiziun a las vischnancas las basas necessarias per cuvrir il basegn d'aua da baiver d'ina qualitat irreproschabla cun las resursas ch'èn avant maun al lieu; preparar mesiras per garantir ch'i saja avant maun aua en cas d'ina setgira ed en cas d'urgenza.

L'actualisaziun da l'atlas dal provediment d'aua per l'aua da baiver e la planisaziun dal provediment cun aua da baiver en situaziuns d'urgenza èn vegnidas definidas sco mesiras che ston vegnir prendidas.

L'onn 2014 ha l'uffizi per la natira e l'ambient (UNA) evaluà il stadi da la documentaziun ch'exista tar las vischnancas per segirar il provediment cun aua da baiver en situaziuns d'urgenza (PABSU) sco part integrala dals manuals davart la garanzia da la qualidad. Da las 146 vischnancas ch'existivan l'onn 2014 avevan 86 in manual davart la garanzia da la qualidad da l'aua da baiver. Mo en 23 manuals vegn tematisada la dumonda dal provediment cun aua da baiver en situaziuns d'urgenza. Las documentaziuns tar il PABSU èn en quest connex, cun paucas excepziuns, però fitg curtas ed incumpletas.

Fin ussa n'èn vegnidas suttamessas al UNA da la vart dals possessurs da stabiliments dal provediment d'aua naginas documentaziuns u planisaziuns da mesiras per segirar il provediment cun aua da baiver en situaziuns d'urgenza per il giudicament e per l'approvaziun tenor l'art. 11 OPAU.

2. BASAS

Tenor l'art. 6 da l'ordinaziun tar la lescha davart la protecziun da la populaziun dal 1. da december 2015 (ORtLPPC; DG 630.010) èsi chausa dal UNA da coordinar la planisaziun dal provediment cun aua da baiver en situaziuns spezialas ed extraordinarias tranter ils uffizis chantunals e las proprietarias ed ils proprietaris da stabiliments dal provediment cun aua da baiver en connex cun il provediment cun aua da baiver en situaziuns d'urgenza en il senn da la legislaziun federala davart il provediment economic dal pajais.

Per realisar las finamiras fixadas da la regenza en il rom dal punct central da svilup 16 | 20 ha il UNA elavurà in concept chantunal per segirar il provediment cun aua da baiver en situaziuns d'urgenza. En quest connex èn vegnids resguardads ils agids d'execuziun da la confederaziun, reglamentaziuns tecnicas da la societad svizra e da la societad austriaca da l'industria dal gas e da l'aua (SSIGA, SAIGA), concepts chantunals d'Argovia, da Basilea-Champagna, da Turgovia e dad Uri, l'analisa da la

periclitaziun per il chantun Grischun dals 13 d'october 2014 sco er las posiziuns d'uffizis chantunals.

3. CONCEPT CHANTUNAL

3.1 Finamiras

Ultra da las intenziuns surordinadas da mantegnair uschè ditg sco pussaivel en funcziun il provediment normal cun aua da baiver, d'eliminar uschè svelto sco pussaivel disturbis sco er da garantir da tuttas uras la disponibladad da la quantidad d'aua ch'è necessaria per survivor, sa basa il concept chantunal sin las suandantas finamiras:

- efficienza: vul dir da cuntanscher in effect uschè grond sco pussaivel cun custs uschè pitschens sco pussaivel
- distgargia da pitschens provediments d'aua resp. da pitschnas vischnancas
- stgaffir standards transparents ed unitars per realisar il concept chantunal per il PABSU

3.2 Situaziuns d'urgenza e disturbis

Ina situaziun d'urgenza resp. ina situaziun speziala u extraordinaria en il senn da la lescha davart la protecziun da la populaziun è avant maun, sch'il provediment normal cun aua da baiver è periclità considerablmain u n'è betg pussaivel. Tenor la OPAU e tenor l'analisa da la periclitaziun per il chantun Grischun dals 13 d'october 2014 (KATAPLAN) pon ils scenaris relevants vegnir classificads sco periclitaziuns che derivan da la natira, da la tecnica u da la societad. En cas d'ina situaziun d'urgenza sto il provediment cun aua da baiver vegnir mantegnì uschè ditg sco pussaivel. A partir dal quart di suenter l'eveniment importa la quantidad che vegn furnida minimalmain 4 liters, a partir dal sisavel di 15 liters per abitanta u abitant (art. 4 OPAU). Ulteriuras quantitads minimalas ston vegnir messas a disposiziun per animals da niz, per abitantas ed abitants betg permanents dal turissem, d'abitaziuns da vacanzas e secundaras sco er per personas en ospitals ed en chasas da tgira.

Eveniments che restrenschan bain la purschida d'aua per il provediment normal cun aua da baiver, che n'èn però betg vegnids chaschunads tras in eveniment tenor

KATAPLAN, vegnan designads sco disturbis. Er per tals eveniments sto esser preparà in providiment d'aua. Per quest motiv vegnan ils disturbis integrads en la documentaziun tar il PABSU. En in tal cas che na vegn betg perceptì da la populaziun sco situaziun d'urgenza duain vegnir mess a disposiziun a mintga persuna uschè svelts sco pussaivel circa 100 liters aua da baiver per di.

3.3 Cumposiziun dal concept chantunal

Il concept chantunal per il PABSU sa basa sin quai ch'i vegn fatga ina differenziaziun tenor grondezza dal providiment d'aua e ch'er la pretensiun envers la documentaziun tar il PABSU vegn uschia graduada tenor la grondezza da l'intschess da providiment.

Pitschens providiments d'aua duain vegnir deliberads da l'obligaziun da far in giudicament da la segirezza ed ina documentaziun per il PABSU. En il cas d'eveniment vegn la populaziun providida cun aua da baiver externa.

Providiments d'aua d'ina grondezza mesauna ston far in giudicament simplifitgà da la segirezza ed ina documentaziun pli pitschna. Quella serva oravant ad eruir la quantidad duvrada ed a sclerir, co che l'aua da baiver furnida po vegnir spisgentada en ils reservuars en cas da basegn.

Gronds providiments d'aua na pon percenter betg vegnir spisgentads cun aua externa. Quels ston principalmain pudair guardar per sasezs en il cas d'eveniment. Per quai ston els far ina documentaziun detagliada tar il PABSU e far in giudicament da la segirezza. Sch'il giudicament da la segirezza mussa che las quantitats d'aua da baiver necessarias na pon betg vegnir messas a disposiziun en il cas d'eveniment, sto vegnir fatga ina planisaziun da las mesiras. En quella vegni mussà, co che deficits architectonics, manaschials u organisatorics pon vegnir eliminads.

3.4 Designaziun dals providiments d'aua cun obligaziun da documentaziun

Tenor l'art. 5 OPAU e tenor l'art. 3 al. 1 lit. j ORtLPPC designescha il chantun resp. la regenza quellas vischnancas che ston procurar – en situaziuns d'urgenza – sulettas u ensemen cun autras vischnancas per il providiment cun aua da baiver en in tschert territori da providiment.

Il UNA ha – cun enconuschientscha da l'uffizi da militar e da protecziun civila (UMPC), da l'assicuranza d'edifizis dal Grischun (GVG) e da l'uffizi per la segirezza da victualias e per la sanadad d'animals (USVA) – definì ils intschess da provediment cun zonas da construcziun e dividì quels a maun da lur quantitads minimalas calculatoricas tenor l'art 4 OPAU, en trais categorias:

- 200 provediments d'aua pitschens cun in basegn maximal fin a 14 m³ aua da baiver per di en ina situaziun d'urgenza e dad 80 m³ per di en cas d'in disturbi
- 72 provediments d'aua mesauns cun in basegn maximal fin a 28 m³ per di en ina situaziun d'urgenza u da 160 m³ per di en cas d'in disturbi
- 79 provediments d'aua gronds cun in basegn sur 28 m³ per di en ina situaziun d'urgenza u sur 160 m³ per di en cas d'in disturbi

Il sector economic dal turissem ch'è impurtant per il chantun sco er las instituziuns staziunaras da la sanadad è vegnids resguardads en il rom da la divisiun conform a las quantitads minimalas che vegnan pretendidas dal dretg federal tenor l'art. 4 OPAU.

A quest conclus da la regenza è agiuntada ina glista che mussa la divisiun dals provediments d'aua en las trais categorias.

3.5 Material grev per spisgentar provediments d'aua cun aua externa

Per deliberar provediments d'aua pitschens da l'obligaziun da rediger ina documentaziun e da la realisaziun da mesiras, ma per als render tuttina abels da pudair segirar il provediment cun aua da baiver en situaziuns d'urgenza ha il UNA acquistà sa basond sin l'art. 7 OPAU material grev d'ina valur da 101 730 francs. Ils meds finansials per quai è vegnids mess a disposiziun en il rom dal punct central da svilup da la regenza 16 | 20 "Aua da baiver ed aua da diever". Fin ussa consista il material grev chantunal da 20 cumposiziuns d'urgenza per proveder provediments d'aua pitschens cun aua externa. En detagl è quai tancs d'aua da baiver, staziuns da distribuziun, uders d'aua da baiver sco er diversas parts da colliaziun.

Il material grev vegn per gronda part deposità centralmain en il center d'instrucziun da protecziun civila Meiersboden a Cuira. Per la part restanta dal material ha il UNA l'intenziun da la transferir en ina da las vals dal sid dal Grischun.

3.6 Standards unitars

Per pudair garantir in standard da qualidad minimal da la documentaziun tar il PABSU è vegnida definida ina moda da proceder unitara sin basa dal manual per la planisaziun e per la realisaziun dal provediment cun aua da baiver en situaziuns d'urgenza dal favrer 2007 da la SSIGA. En il manual dal UNA per rediger ina documentaziun tar il PABSU vegn mussada ina metoda transparenta ed objectiva per giuditgar la segirezza da stabiliments dal provediment d'aua. Ultra d'ina pratica d'approvaziun chapaivla tenor l'art. 11 al. 3 OPAU è las prescripziuns concretas in agid per ils possessurs da stabiliments dal provediment d'aua. Grazia al proceder unitar èsi pussaivel da sviluppar in instrument d'endataziun e da giudicament. Quai reducescha als possessurs da stabiliments dal provediment d'aua considerablamain la lavur ed ils custs per rediger ina documentaziun tar il PABSU.

Il concept chantunal tar il PABSU è vegnì examinà dals biros Caprez Ingenieure SA, Scuol, e CSD Ingenieure SA, Tusaun, mintgamai a maun d'in provediment d'aua grond e d'in mesaun da las vischnancas da Samignun e da Breil, sch'el saja utilisabla en la pratica. Quests tests han servì a controllar la qualidad ed els han confermà ultra da quai ch'il manual per rediger ina documentaziun tar il PABSU facilitescha la lavur da las instanzas executivas e pussibilitescha in giudicament objectiv.

3.7 Coordinaziun

Confurm a l'art. 6 al. 1 lit. a ORtLPPC ha il UNA consultà ils uffizis chantunals pertutgads en il rom da l'elavuraziun dal concept chantunal tar il PABSU. Als posts pertutgads fermamain, vul dir al UMPC, a la GVG, a l'uffizi per industria, mastergn e lavur (UCIML) ed al USVA, è il concept vegnì preschentà avant la consultaziun la primavaira 2016. Ulteriurs uffizis ch'èn vegnids tadlads èn l'uffizi da gaud e privels da la natira (UGP), l'uffizi da sanadad (US), l'uffizi per economia e turissem (UET) sco er l'uffizi d'agricultura e da geoinformaziun (UAG). Las posiziuns da quests uffizis èn vegnidas resguardadas en l'elavuraziun dal concept.

4. REALISAZIUN

4.1 Sinergias tar instruments avant maun

Cun elavurar ina documentaziun tar il PABSU vegnan utilisads instruments da planisaziun, instruments da finanziaziun ed instruments per garantir la qualidad dal provediment cun aua da baiver ch'existan gia. Sinergias utilisablas datti cun ils suandants instruments:

- manual davart la garanzia da la qualidad da l'aua da baiver
- project general da provediment d'aua
- reglament per las zonas da protecziun
- rapport idrogeologic tar la determinaziun da zonas da protecziun
- concessiuns per prelevar aua da baiver
- analisas da las periclitaziuns da las vischnancas e dal chantun
- chartas da privels e chartas d'infurmaziun da privels
- atlas dal provediment d'aua
- plans dal stabiliment realisà

En spezial la redacziun e l'actualisaziun dal manual per garantir la qualidad da l'aua da baiver tenor l'ordinaziun davart victualias ed objects da diever dals 23 da november 2005 (OVic; CS 817.02) ha numerus puncts cuminaivels cun la documentaziun tar il PABSU. Cun elavurar ina documentaziun tar il PABSU po e sto questa savida vegnir integrada.

4.2 Sustegn

Per rediger la documentaziun tar il PABSU metta il UNA a disposiziun per ils 79 provediments d'aua gronds in manual che porscha – sco sustegn – in instrument d'endataziun e da giudicament. Per ils 72 provediments d'aua mesauns metta il UNA a disposiziun in feagl da datas. Quests meds d'agid èn concepids uschia, ch'il possessur dal provediment d'aua po sclerir, sch'ina mesira architectonica, manaschiala u organisatorica daventa necessaria. Per la planisaziun da las mesiras

detagliadas sto la gronda part dals provediments d'aua gronds consultar in planisader spezialist.

Il material grev acquistà per la spisgentaziun externa da provediments d'aua po – tenor l'enclegientscha dals 28 d'october 2016 tranter il UNA ed il UMPC – vegnir deposità gratuitamain en il center d'instrucziun da protecziun civila Meiersboden a Cuir. Per il rest dal material sa stenta il UNA da l'excorporar en ina val dal sid dal Grischun, per che las vias da transport possian vegnir reducidas en il cas d'eveniment. Per quai ha il UNA l'intenziun da reglar il deposit correspondentamain en in contract cun in provediment d'aua grond. Ils custs da service e da renovaziun sco er las lavurs regularas dal mantegniment igienic dal material grev èn chausa dal UNA.

En il cas d'eveniment vegn il transport dal material necessari dal Meiersboden a Cuir al lieu d'utilisaziun organisà da la GVG cun ils pumpiers. En in'emprima fasa (fin 12 uras) suenter in eveniment vegn il material installà e mess en funcziun dals pumpiers sut l'instrucziun dal servetsch da pichet da 24 uras dal UNA e d'in servetsch spezialisà da collavuratur dal UNA e dal USVA. Per la substituziun en la proxima fasa d'acziun (a partir da 12 uras suenter l'eveniment) vegn instruida ina furmaziun d'acziun d'almain 20 appartegnents da la protecziun civila (APC) en l'applicaziun dal material grev.

L'instrucziun dals APC vegn fatga en il rom dal servetsch da protecziun civila e na chaschuna, sco la scolaziun e la lavur da las collavuraturas e dals collavuratur dal UNA e dal USVA, nagins custs supplementars.

4.3 Termins

Uschepert ch'ina vischnanca ha redigì la documentaziun tar il PABSU per in provediment d'aua mesaun u grond, sa ella, sch'il provediment cun aua da baiver po vegnir tegnì en funcziun sin il nivel correspondent en ina situaziun d'urgenza u en cas d'in disturbi. Sche quai n'è betg il cas, sto vegnir fatga ina planisaziun da las mesiras. Per che la segirezza dal provediment cun aua da baiver en situaziuns d'urgenza ed en cas da disturbis possia vegnir garantida, ston las vischnancas elavurar la documentaziun tar il PABSU e l'inoltrar al UNA per l'approvaziun entaifer

5 onns (fin la fin da l'onn 2022). Entaifer quest termin ston er vegnir elavuradas las mesiras architectonicas, manaschialas u organisatoricas ch'èn eventualmain necessarias. En enclegientscha cun il UNA duain las vischnancas alura fixar ils termins per realisar questas mesiras.

Sa basond sin l'ordinaziun davart la garanzia dal provediment cun aua da baiver en situaziuns d'urgenza dals 20 november 1991 (OPAU; CS 531.329), sin la lescha davart la protecziun da la populaziun en il chantun Grischun dals 17 zercladur 2015 (LPPC; DG 630.000), sin l'ordinaziun tar la lescha davart la protecziun da la populaziun dal 1. da december 2015 (ORtLPPC; DG 630.010) e sin proposta dal departament d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient

concluda la regenza:

1. Dal concept chantunal per segirar il provediment cun aua da baiver en situaziuns d'urgenza sco er da l'agid d'execuziun elavurà per quest intent da l'uffizi per la natira e l'ambient (UNA) vegni prendì enconuschiantscha.
2. Il provediment cun aua da baiver en situaziuns d'urgenza vegn segirà en il chantun Grischun tenor il concept chantunal qua avant maun.
3. Las vischnancas ston elavurar la documentaziun tar il provediment cun aua da baiver en situaziuns d'urgenza tenor il manual dal UNA, graduà tenor la grondezza dal provediment d'aua, e l'inoltrar al UNA per l'approvaziun entaifer 5 onns (fin la fin da l'onn 2022).
4. Il UNA vegn incumbensà da controllar, sche la documentaziun ha la qualidad giavischada ed è cumpletta e, sche necessari, d'ordinar correcturas.
5. Las mesiras architectonicas, manaschialas u organisatoricas ch'èn necessarias sin basa da la documentaziun tar il provediment cun aua da baiver ston – tut tenor lur urgenza en relaziun cun ils custs – vegnir realisadas da las vischnancas. Il UNA fixescha ensemen cun las vischnancas il termin

per la realisaziun. En cas d'ideas divergentas dal UNA e da la vischnanca pertutgant il termin decida la regenza.

6. L'uffizi da militar e da protecziun civila vegn incumbensà da depositar centralmain en il center d'instrucziun da protecziun civila Meiersboden a Cuira il material grev per spisgentar providiments d'aua cun aua externa e da metter a disposiziun ina furmaziun d'acziun d'almain 20 appartegnents da la protecziun civila per l'instrucziun en l'applicaziun da quest material grev.
7. Il UNA vegn incumbensà da garantir il mantegniment da la valur dal material grev per spisgentar providiments d'aua cun aua externa.
8. L'assicuranza d'edifizis vegn incumbensada da transportar il material grev cun ils pumpiers al lieu d'acziun en il cas d'eveniment e da garantir là il funcziunament durant las emprimas 12 uras sut l'instrucziun dal servetsch da pichet da 24 uras dal UNA e d'in servetsch spezialisà da collavuratur dal UNA sco er da l'uffizi per la segirezza da victualias e per la sanadad d'animals.
9. Il UNA vegn incumbensà da preparar e da realisar – ensemen cun l'uffizi per la segirezza da victualias e per la sanadad d'animals – las unitads per instruir la furmaziun d'acziun da la protecziun civila en l'applicaziun dal material grev.
10. Per pudair garantir l'emprima fasa d'acziun dal material grev vegnan ils collavuratur dal servetsch da pichet dal UNA er instruids en l'applicaziun dal material grev per spisgentar providiments d'aua cun aua externa. Il UNA vegn incumbensà d'integrar ils collavuratur correspondentes en questas instrucziuns.
11. Il UNA vegn incumbensà da communitgar quest conclus ed il concept chantunal per segirar il providiment cun aua da baiver en situaziuns d'urgenza a las vischnancas en ina furma adattada.

12. Communicaziun a l'uffizi da militar e da protecziun civila; a l'assicuranza d'edifizis dal Grischun; a l'uffizi per la segirezza da victualias e per la sanadad d'animals; a l'uffizi da gaud e privels da la natira; a l'uffizi d'agricultura e da geoinformaziun; a l'uffizi da sanadad; a l'uffizi per economia e turissem; a l'uffizi per industria, mastergn e lavur; a l'uffizi per la natira e l'ambient (sin via electronica) sco er al departament d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient.

En num da la regenza

Il president:

Il chancelier:

Dr. Chr. Rathgeb

Dr. C. Riesen